

Projekt **ADVOKÁTI TOTALITĚ** připomíná minulost a varuje do budoucnosti

JE TO NEUVĚŘITELNÝCH TŘICET LET, CO BYL 17. LISTOPADU 1989 NA NÁRODNÍ TRŽDĚ BRUTÁLNÍM ZÁSAHEM, KTERÝ ZČÁSTI PROBÍHAL PŘÍMO V PODLOUBÍ KAŇKOVA PALÁCE, DNEŠNÍHO HLAVNÍHO SÍDLA ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY, ZAHÁJEN RYCHLÝ PÁD VÍCE NEŽ ČTYŘICET LET TRVAJÍCÍHO KOMUNISTICKÉHO REŽIMU.

ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA SI TOTO VÝROČÍ PŘIPOMÍNÁ MIMOŘÁDNÝM A OBJEVNÝM MULTIMEDIÁLNÍM PROJEKTEM NAZVANÝM ADVOKÁTI PROTI TOTALITĚ, VĚNOVANÝM DESETI MIMOŘÁDNÝM OSOBNOSTEM ADVOKÁTNÍHO STAVU NAŠICH MODERNÍCH DĚJIN, KTERÉ BOJOVALY JAK S NACISTICKOU, TAK KOMUNISTICKOU TOTALITOU A JIMŽ TÍMTO KOMORA VZDÁVÁ HOLD – KAMILLU RESLEROVI, JIŘÍMU KŘÍŽKOVÍ, JAROSLAVU BORKOVCOVI, RASTISLAVU VÁHALOVI, FRANTIŠKU HEJNĚMU, DAGMAR BUREŠOVÉ, OTAKARU MOTEJLOVI, JIŘÍMU MACHOURKOVÍ, JÁNU ČARNOGURSKÉMU A MILANU HULÍKOVÍ.

JEJICH OSUDY, S NIMIŽ SE MŮŽETE V MEDAILONCÍCH SEZNÁMIT I NA STRÁNKÁCH TOHOTO BULLETINU ADVOKACIE (STR. 10-14) PRÁVĚ DNES PŘIPOMÍNÁJÍ, ŽE NA BOJ PROTI TOTALITĚ JE TŘEBA BÝT PŘIPRAVEN V KAŽDÉ DOBĚ.

KONFERENCE NA VRCHNÍM SOUDĚ V PRAZE

Projekt byl zahájen 5. listopadu 2019 odbornou právně-historickou konferencí, která probíhala ve Velké porotní síni Vrchního soudu v Praze, na stejném místě, kde byl 30. července 1949 odsouzen k trestu smrti advokátní koncipient JUDr. Jaroslav Borkovec, jediný příslušník advokátního stavu, který byl československým komunistickým režimem popraven.

Ve stejné síni byl 8. června 1950 odsouzen v procesu s Miladou Horákovou k dvaadvacetiletému trestu advokát JUDr. Jiří Křížek, obhájce JUDr. Rastislav Váhala zde v zinscenovaném procesu v lednu 1949 marně bojoval za život svého klienta generála Heliodora Píky, a JUDr. Kamill Resler ve stejné síni více než splnil svou povinnost advokáta při jemu vnucené obha-

jobě ex offio válečného zločince K. H. Francka. Vězeňská služba pro konferenci zapůjčila i původní ohrádku (na menším snímku), která zde byla během všech těchto procesů.

Náhodné nebylo ani datum konference; přesně na den před sedmdesátí lety, 5. listopadu 1949 v 6.34 hodin ráno, byl na dvoře nedaleké pankrácké věznice popraven Jaroslav Borkovec.

Konference byla zahájena českou a advokátní hymnou a pietní minutou ticha; poté se ujal slova předseda České advokátní komory **Vladimír Jirousek**, který úvodem vysvětlil název projektu: „Právě elita našeho stavu v totalitních časech generovala osobnosti vzdoru, na které s velkou úctou v našem projektu vzpomínáme. A *proti totalitě*, a nikoli o *totalitě* proto, že bytí si mnozí mysleli, že listopad 1989 zavřel za totalitními pořádky dveře, totalitní myšlení mnohých, včetně těch s nikoliv bezvýznamným politickým vlivem, nás provází stále.“

Jak předseda ČAK zdůraznil, i když se třicet let od tzv. Sametové revoluce zdá jako dlouhá doba, ve skutečnosti jde jen o jednu advokátní generaci a lze jen doufat, že některá z dalších advokátních generací se bude moci věnovat projektu pouze o totalitě. Vzhledem k tomu, že ani dnes mnozí neuznávají jednoznačnou nadřazenost vlády práva nad politickými turbulencemi, snaží se advokáti přispět tímto projektem k prosazování atributů právního státu. *Celý text projevu předsedy ČAK najdete v Advokátním deníku.*

Jako druhý se ujal slova předseda Senátu Parlamentu ČR **Jaroslav Kubera**. Ten úvodem svého vystoupení vzdal hold „hrdinům práva“, které projekt Advokáti proti totalitě připomíná, a zdůraznil, že bez jejich statečnosti, čestnosti a odvahy by listopad 1989 nepřišel. Vysoce však ocenil i úlohu dnešních advokátů a jejich roli při uchování svobody a právního státu. „*Jste největší právnickou organizací v České republice, která sdružuje tisíce znalců práva. Chraňte naše svobody,*“ řekl předseda Senátu.

Jako třetí vystoupil jménem ministryně spravedlnosti Marie Benešové, které pracovní povinnosti na poslední chvíli nedovolily osobní účast na konferenci, její náměstek pro legislativu **Michal Franěk**. Ten ve svém příspěvku vyjádřil jasné přesvědčení, že i řada dnešních advokátů by v totalitním režimu obstála se ctí, a vyzval Českou advokátní komoru, aby vedla své členy ke statečnému postoji v duchu známého kréda Dagmar Burešové, podle něhož je „*zbabělost horší než zločin*“.

José de Freitas, prezident CCBE (Rady evropských advokátních komor), ve svém následujícím projevu zdůraznil, že i dnes existují právníci se stejným osudem jako advokáti představení v projektu, oběti pronásledování, bojovníci za právní stát a lidská práva, za které je třeba se postavit. Toto téma, tedy téma ohrožení svobody, demokracie a právního státu v současném světě, jemuž je třeba se postavit, se různým způsobem objevovalo i v příspěvcích dalších zahraničních hostů,

mezi nimiž byl předseda Slovenské advokátní komory **Tomáš Borec**, prezident Rakouské advokátní komory **Rupert Wolff**, prezident Chorvatské advokátní komory **Josip Šurjak**, předseda Výboru trestního práva CCBE **Ondrej Laciak** a viceprezidentka Německého advokátního spolku DAV **Claudia Seibel**.

S hlavními příspěvky konference následně vystoupili dva členové Právnické síně z let 2017 a 2018 – bývalý český premiér a předseda Senátu docent JUDr. **Petr Pithart**, a jeden ze tří žijících „advokátů proti totalitě“ JUDr. **Jiří Machourek**.

Petr Pithart ve svém vystoupení úvodem zopakoval svůj známý názor z ledna 1990, že tzv. Sametová revoluce nebyla revolucí; to je podle Pithartova názoru i důvodem dnešního rozčarování a zklamání řady občanů i toho, že jeho studenti na pražské právnické fakultě o moderní historii „téměř nic nevědí“, neboť pro ně příběh posledních třiceti let naší země není dost věrohodný. Jak dále řekl, v roce 1970 se snažil stát advokátem, a i když mu to nebylo dovoleno, často přemýšlel, zda by měl tu odvahu zachovat se jako těch několik statečných, a dodnes si podle svých slov „*není jist*“. A dnes stojí podle něj právníci opět před mravními dilematy. „*Je tu moc, která se zaplétá s bohatstvím, je tu bohatství, které se zaplétá s mocí a chce to opět velké hrdinství a profesní čest,*“ řekl a jako příklad statečnosti v každé době připomněl závěrem svého vystoupení členku své vlády Dagmar Burešovou. ▶▶

V PRŮBĚHU KONFERENCE BYLA SLAVNOSTNĚ POKŘTĚNA KNIHA ADVOKÁTI PROTI TOTALITĚ AUTORSKÉHO KOLEKTIVU VEDENÉHO ADVOKÁTEM PETREM TOMANEM A PUBLICISTOU ONDŘEJEM ŠEBESTOU, VYDANÁ NAKLADATELSTVÍM MLADÁ FRONTA VE SPOLUPRÁCI S ČESKOU ADVOKÁTNÍ KOMOROU, JEJÍMIŽ KMOTRY SE STALI MAHULENA BORKOVCOVÁ A PŘEDSEDA ČAK VLADIMÍR JIROUSEK.

Právě Petr Toman, náhradník představenstva ČAK a předseda redakční rady Bulletinu advokacie, je duchovním otcem knihy, ze které se pak vyvinul celý obsáhlý projekt. Doktor Toman věnoval práci na knize dva roky a práce v archivech, setkání s advokáty, jejich příbuznými i klienty mu podle jeho slov změnilы život. Jak řekl, kéž by nejen česká advokacie, ale ce-

lá naše společnost měla více takových osobností, jaké představuje projekt Advokáti proti totalitě.

A co popřála nové knize v den sedmdesátého výročí popravy svého otce její kmotra Mahulena Borkovcová (na větším snímku zcela vpravo)? „*Ať zaujme nejen právníky, ale i širší čtenářskou ve-*

řejnost. Čtenářům přeju, ať se jim kniha líbí, ať je zajímavá a ať je přinutí zamyslet se nejen nad naší minulostí, ale i nad naší budoucností.“

Knihu můžete zakoupit v dobrých knihkupectvích či na e-shopu www.kniha.cz. Recenzi na knihu od Pavla Žáčka najdete v tomto BA na straně 73.

►► Velkou sílu „živých dějin“ mělo i vystoupení brněnského advokáta **Jiřího Machourka**, který vzpomínal na to, **jak v 70. a 80. letech obhajoval disidenty**. Pro dnešní mladé právníky musí znít naprosto neuvěřitelně například Machourkovo líčení procesu se zakladatelem Klubu angažovaných nestraníků a členem VONS Albertem Černým, který byl v roce 1979 odsouzen za distribuci nejen knih tehdy zakázaných, ale i za distribuci eseje Proč nejsem komunistou tehdy běžně vycházejícího Karla Čapka, nebo dvouletý nepodmíněný trest pro Petra Cibulku, Libora Chlouпка a Petra Pospíchalů za organizování koncertu Jaroslava Hutky. „*Hrdiny byli ti naši klienti, advokáti si jen plnili své povinnosti*“, uzavřel Jiří Machourek svoje vystoupení.

První odborný blok konference zahájil předseda Vrchního soudu v Praze **Jaroslav Bureš** (na snímku) přednáškou o **historii budovy, ve které se konference konala**. Jak úvodem zdůraznil, pro Vrchní soud i pro celou justici je ctí, že se konference ko-

ná právě na justiční půdě, a podle jeho názoru by se ani nikde jinde než ve Velké porotní síni Vrchního soudu konat neměla.

Jak uvedl v úvodu svého následujícího **zamyšlení nad historií advokacie a jejím bojem proti totalitnímu režimu** advokát a právní historik **Stanislav Balík**, advokát je „*lakmusovým papírkem při vypracovávání testu charakteru nějakého režimu nebo společnosti, protože čím je režim více totalitní, tím více mu advokát vadí*“. Boj proti totalitě přitom podle jeho slov nemusí mít jen podobu přímého střetu s politickým systémem, ale i tu podobu, kdy advokát se svým klientem stojí proti publiku, které je popichováno k nenávisti, odmítá spravedlivý přístup a slušné zacházení s těmi, kteří mají právo na obhajobu.

Na Balíkovo vystoupení navázal známý obhájce a místopředseda České advokátní komory **Tomáš Sokol** v přednášce nazvané **Advokacie a disidenti**. Jak zdůraznil, minimálně od roku 1970 o advokátech nikdo a nikdy nemůže říci, že se zdiskreditovali kolaborací s komunistickým režimem. Své klienty hájili za použití všech prostředků tak, že byli často vnímáni jako pomocníci, či dokonce ideoví kamarádi disidentů. Sokol podle svých slov není schopen říci, zda byli tehdy advokáti úspěšní v obhajobě disidentů v meritu věci, ale trvá na tom, že pokud jde o morální podporu svých klientů, tak úspěšní byli.

Na Sokolovo vystoupení navázal poslanec a předseda ústavněprávního výboru Poslanecké sněmovny **Marek Benda** **vyprávěním o svém otci, disidentu a polistopadovém politikovi Václavu Bendovi** (1946-1999), který byl v roce 1978 i jedním ze zakladatelů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS), a na něj navázal historik Ústavu pro studium totalitních režimů **Petr Blažek** přednáškou **Advokáti a VONS**.

Na závěr prvního odborného konferenčního bloku vystoupil bratislavský advokát **Michal Rampásek** s přednáškou **Obhájce před a po nástupu totality**, kterou založil na příběhu svého dědečka, velmi známého bratislavského advokáta Vojtěcha Rampáška, celoživotního nestraníka. Jak shrnul Michal Rampásek, advokáti jako jeho děd dokázali dalším generacím předat základní hodnoty advokacie a uchovat je přes celé období

Advokát, který své klienty doprovázel až za hrob **JUDr. Kamill Resler (*1893†1961)**

Samostatným advokátem byl od roku 1924. Miloval literaturu a umění a z těchto kruhů měl i svou klientelu. Zastupoval Františka Halase, F. X. Šaldu, S. K. Neumannů a Jaroslava Seiferta. Opakovaně prokázal svoji občanskou statečnost – v bojích na frontě 1. světové války, v období II. republiky i v odboji za okupace. Proti veřejnému mínění obhajoval německé klienty a proti své vůli byl teh-

dejší advokátní komorou ustanoven advokátem K. H. Franka. **I v této obtížné zkoušce obstál se ctí.**

„*Lidská společnost dává obhájce obžalovanému jako posledního pomocníka a přítele, obhájce je povinen obžalovanému sloužiti poctivě a věrně. ... Obhájce musí tedy zapomenout na své vlastní citění a smýšlení, vzdát se své osobnosti a, ať je mu to sebetpřiči, konat svou povinnost do všech důsledků.*“

Advokát, který ztratil svobodu i majetek, ne přesvědčení **JUDr. Jiří Křížek (*1893†1975)**

Studium práv mu přerušila 1. světová válka, v níž byl na ruské frontě těžce zraněn. Po ní dostudoval a první advokátská léta strávil v Bratislavě. Mezi jeho klienty se řadily slavné šlechtické rody – Schwarzenbergové, Lobkovičové nebo Kinští a také zahraniční ambasády. Právě kontakty se zahraničím se staly záminkou jeho zařazení do skupiny obžalovaných v po-

litickém procesu s JUDr. Miladou Horákovou. Za velezradu a vyzvědačství si jako „nepřítel pracujícího lidu“ **odseděl 13 let. K advokacii se již nevrátil.**

„*Byla to moje vlastní chyba, což dnes uznávám, že jsem nehledal nikdy styku s prostým lidem, a tak mi zůstaly jeho přání a tužby neznámé. Největším životním zklamáním bylo poznání, že český národ není tak morálně a politicky vyspělý, jak jsem se domníval.*“

totality. (Slovenská advokátní komora vloni vydala jeho knihu *Advokát Vojtech „Tatenko“ Rampášek, nestor slovenskej advokácie; recenzi na knihu z pera Stanislava Balíka najdou zájemci v BA č. 4/2018.*)

Druhý odborný blok konference zahájil další bratislavský advokát **Ján Čarnogurský** (na snímku), který brilantně popsal především období po roce 1970, charakterizované lepšími možnostmi obhajoby, které umožňovaly nové trestní zákony ze začátku 60. let i mezinárodní pakty ratifikované v roce 1976 v Helsinkách, od roku 1978 doplněné činností VONS. S lehkým úsměvem na závěr krátce shrnul svůj osobní příběh od vyhazovu z advokacie v dubnu 1981 kvůli obhajobě Dagmar Šinoglové, odsouzené na rok za opisování zakázané literatury, až po prosinec 1989, kdy se stal místopředsedou československé federální vlády.

Následující dva příspěvky se věnovaly osobnosti **Jaroslava Borkovce**. Historik z Ústavu pro studium totalitních režimů **Petr Mallo** se věnoval rozboru **Borkovcova a Prokešova pokusu o protikomunistický ozbrojený převrat**, který byl naplánován na noc z 16. na 17. května 1949 a který je oba stál život, advokátní koncipient **Filip Mamrila** vystoupil s příspěvkem

nazvaným **JUDr. Jaroslav Borkovec jako advokátní koncipient**, ve kterém upozornil na více než sedmdesát let se táhnoucí omyl, kdy je doktor Borkovec chybně označován za advokáta, i když jeho žádost o zápis mezi advokáty byla odmítnuta.

Právník Ústavu státu a práva AV **Jakub Drápal** se ve své přednášce věnoval další osobnosti projektu Advokáti proti totalitě, a to **Kamillu Reslerovi jako obhájci nacistického válečného zločince K. H. Franka**; tomuto tématu se velmi obsáhle věnoval již dříve ve své knize *Poslušen zákonů své země a svého stavu: Kamill Resler – obhájce K. H. Franka*, která vyšla za podpory ČAK v roce 2014 v nakladatelství Auditorium.

Spoluautor knihy i celého projektu **Petr Toman** následně představil příběh objevený při přípravě knihy, jehož hrdinkou je **Dagmar Burešová**, jediná žena v projektu. Ta v červnu 1949 jako devatenáctiletá **ukrývala svého kamaráda Jana Tumlíře**, který uprchl z komunistického kriminálu, a pomohla mu dostat se za hranice. *Celý text jeho přednášky najdete v Advokátním deníku.*

Konferenci uzavřelo vystoupení **Pavla Juříka** z Historického spolku Liechtenstein, díky kterému se nejen advokátní veřejnost může seznámit s další mimořádně zajímavou advokátní osobností, kterou byl **advokát knížecího rodu Liechtensteinů JUDr. Emil Sobička** (1906-1990). *Také Juříkův příspěvek je celý publikován v Advokátním deníku.*

Česká advokátní komora děkuje všem partnerům, kteří celý projekt finančně podpořili a bez nichž by se nemohl v této podobě uskutečnit.

Advokátní koncipient, který zaplatil životem

JUDr. Jaroslav Borkovec (*1906 †1949)

Jediný zástupce advokátního stavu, který byl za svůj boj proti totalitě v jednom z prvních zinscenovaných politických procesů po únoru 1948 popraven. V době 2. světové války pomáhal domácímu odboji a žil intenzivním politickým životem. Zatčen byl dvakrát, podruhé v roce 1949 již s fatálními následky. Nikdy, ani za nacistické, ani za komunistické totality nedokázal zůstat stranou, což

ho nakonec stálo život. Byl obviněn z pokusu o ozbrojený protikomunistický převrat a 5. listopadu 1949 byl na dvoře pankrácké věznice popraven.

„Neměl jsem jiné touhy od té doby, když jsem tě poznal než jak Tebe, a později také naši dceru Mahulenu udělat šťastnou. Nepodařilo se mně to proto, že jsem se věnoval zájmům, které byly nad mé síly. Vychovávám naši dceru tak, aby nikdo nemohl říci, že nosí špatné jméno.“

Advokát, který nebyl „jen“ obhájcem generála Píky

JUDr. Rastislav Váhala (*1909 †1988)

Narodil se ve Vídni v rodině právníka, ale srdcem byl celý život na Valašsku. Práva vystudoval v Praze, za války byl pod krycím jménem „doktor Marek“ aktivní v odboji. Byl statečným vojákem s ryzím charakterem a vizáží filmového herce. Jeho životní kauzou byla obhajoba generála Heliodora Píky. Přijal ji proto, že se nemohl dívat na to, jak režim zatýká a odsuzuje statečné bojovníky

proti fašismu. Bohužel obhajoba skončila popravou generála „ve jménu republiky“. Kvůli ní v roce 1950 opustil advokacii a stal se manuálně pracujícím dělníkem. V roce 1969 se zasloužil o rehabilitaci „svého“ generála, ale návratu demokracie, za kterou tolik bojoval, se bohužel už nedožil.

„Po roce 1948 byl obhájce z aktéra odkázán pouze do role pozorovatele. O rozsudku se nerozhodovalo u soudu, nýbrž na stranických sekretariátech či přímo na Ústředním výboru strany.“

VEČERNÍ SLAVNOST V SÍDLĚ ČAK

Po skončení konference na Vrchním soudu v Praze pokračoval program mimořádného dne české advokacie v sídle České advokátní komory na Národní třídě, a to slavnostním předáním advokátních vyznamenání desítky představovaných advokátních osobností (sedmi z nich bohužel in memoriam) a zejména pak zahájením výstavy a spuštěním exkluzivních webových stránek <https://www.advokatiprotitotalite.cz/>. Ty jsou zpřístupněny i návštěvníkům výstavy na interaktivní velkoplošné obrazovce přímo v galerii.

Večerní část programu byla zahájena položením věnce k pomníku 17. 11. 1989 a poté, krátce po šesté hodině, již zazněly v atriu Kaňkova paláce, sídle ČAK, písně Karla Kryla. Kdysi zakázanými protestními songy, trikolórou na klopách a retro občerstvením si hosté z řad české a zahraniční advokacie, jakož i celé justice, připomínali atmosféru roku 1989. Tehdy podloubím Kaňkova paláce a Národní třídou doslova kráčely dějiny. Právě zde, v podloubí

paláce, v němž sídlilo tehdejší Ústředí české advokacie, byli zbiti mladí studenti policejními složkami. Nepřipomínali jsme si ale jen 30 let od listopadových událostí roku 1989, ale i 70 let od popravy advokátního koncipienta Jaroslava Borkovce.

Advokát, který vládl fleretem i zákony, ale hlavně odvahou **JUDr. František Hejný (*1911 +1990)**

Tělem i duší Valach a zapálený šermíř, který se za války zapojil do protinacistického odboje. Vystudoval v Brně, zkoušel to v advokacii, ale nakonec se stal právním úředníkem na tamní Finanční prokuratuře. Až po válce se stal advokátem. Za to, že v politických procesech obhajoval klienty obžalované za protistátní činnost, byli spolu s manželkou zatčeni a krutě mučeni. Byl odsouzen

k pěti letům vězení, propadnutí veškerého jmění a také k zákazu výkonu advokacie navždy. K advokacii se už nikdy nevrátil. Přestože měl možnost odejít do exilu, nikdy to neudělal, byl vlastenec. Akademický titul mu byl vrácen v roce 1968. Rehabilitace v roce 1990 se bohužel již nedožil.

„S funkcí KSČ vyhledával spory, tropil si z nich posměšky a ztěžoval jejich práci nemístnými vtipy, které byly zaměřeny na představitele strany.“ (z archivu StB)

Advokátka, která byla dámou, první dámou české justice **JUDr. Dagmar Burešová (*1929 +2018)**

Ještě v době studií na Právnické fakultě Univerzity Karlovy poprvé prokázala svoji osobní statečnost, když ukrývala kamaráda Jana Tumlíře, který uprchl z komunistického lágru. Statečně se pak bila i za čest Jana Palacha v kauze jeho matky Libuše Palachové a později i za další disidenty postižené totalitním režimem. Ve své advokátní praxi se zabývala občanským a pracovním právem, zejména

pak náhradami za škody způsobené na zdraví. Po listopadu 1989 se stala první ministryní spravedlnosti české vlády a v této pozici se zasloužila o přijetí nového zákona o advokacii.

„Strach je přirozený. Jen hlupák nemá nikdy strach, protože nemá dost fantazie, aby si dokázal představit, co vše se může stát. Ale strach je třeba umět překonávat. V jeho překonávání se rodí statečnost. Dovedeno do důsledků, kdo ho nechce překonávat, není statečný, jen zbabělý.“

Předseda České advokátní komory **Vladimír Jirousek** přivítal přítomné hosty milými slovy a připomněl, „že i v době totality se vyskytly osobnosti, které nám mohou být vzorem, a proto je třeba na ně vzpomínat. Bylo by sice lepší, kdyby se projekt jmenoval Advokáti o totalitě, ale to bude trvat ještě několik generací, než si to budeme moci dovolit. Totalitní systém sice už neexistuje, ale totalitní myšlení v mnohých lidech je a ještě dlouho bude. Bohužel se snoubí i s částí naší politické reprezentace.“ Několik slov připojil i Petr Toman, duchovní otec celého projektu (na snímku na str. 12 uprostřed).

Slavnostní předání advokátních vyznamenání

Poté již následovala nejemotivnější část celého slavnostního dne. Z rukou předsedy Komory byla předána zlatá advokátní vyznamenání. Sedmi osobnostem in memoriam a osobně třem žijícím advokátům. (S osudy této vybrané desítky hrdinů české advokacie i své země se můžete seznámit v medailoncích dole na str. 10 až 14). Vyznamenání pro muže má tradičně podobu odznaku s logem ČAK a ženám je předávána brož s logem Komory. Každý ze zúčastněných příbuzných oceněných advokátů in memoriam připojil milou a osobní vzpomínku na svého předka. Až z Kanady speciálně přiletěla praneteř Jiřího Křížka, Zuzana Petříková, která poděkovala za strýce, „na něhož je moc hrdá“.

Za Dagmar Burešovou převzala ocenění její dcera, rovněž advokátka, žena se šarmem po své mamince, Zuzana Špitálská (na snímku) se slovy: „Chtěla bych moc poděkovat za vyznamenání a všem, kteří vždy tak hezky o mně můj mamě mluví. Chci říci, že ona taková doopravdy byla, byla strašně fajn.“

Mahulena Borkovcová (na snímku s předsedou ČAK), dcera popraveného Jaroslava Borkovce doufá, „že se tatínek odněkud shora na nás dívá a vyznamenání mu dělá radost“.

Vyznamenání in memoriam pro Otakara Motejla převzala jeho dcera, Kateřina Kulíšková

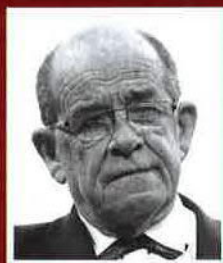
se slovy: „Za tátu mnohokrát děkuji, a protože jsem jenom pošťák, tak zítra to krásné vyznamenání odvezu na Vyšehrad, kde je pochován. A jestli dovolíte, protože jsem i dcera svého otce, tak si teď půjdu zapálit.“ O doktoru Motejlovi je totiž známo, že byl náruživý kuřák. I převzetí dalších oce-

nění in memoriam se neslo v dojemném duchu.

Osobně si ocenění převzali Milan Hulík, Jiří Machourek (na snímku vlevo) a Ján Čarnogurský.

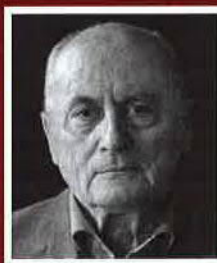
Advokát, který hájil spravedlnost, i když nesklidil potlesk JUDr. Otakar Motejl (*1932 †2010)

Začínal jako advokát, ale vyzkoušel si i roli soudce, předsedy Nejvyššího soudu ČSFR i ČR, poslance Federálního shromáždění, ministra spravedlnosti nebo ombudsmana. Byl obhájcem desítek disidentů, obhájcem, který byl nesmírně citlivý na spravedlnost a pro svého klienta byl ochoten udělat prakticky cokoliv. Vždy mu velice záleželo na fungování české justice, která je základem demokratického státu. Jakékoliv pokusy o ovlivňování nezávislého soudnictví těžce snášel. Ve funkci veřejného ochránce práv vynikal moudrostí, se kterou řešil spory občanů a státu. Za svoji statečnost, morální kredit i odborné znalosti byl uveden do právnické Síně slávy za rok 2009.

„Byl jsem u všeho, ale nedokázal jsem nic,“ napsal o sobě kriticky, ale jeho dcera je jiného mínění. „Chtěl být stejně dobrý jako jeho otec, také advokát. To se mu určitě podařilo.“

Advokát, který byl symbolem katolického disentu JUDr. Ján Čarnogurský (*1944)

Narodil se v Bratislavě v rodině učitele a politika. Vystudoval dvě střední školy, na pražské Karlově univerzitě pak dokončil práva. Jako koncipient začínal v Bratislavě, kde posléze zastupoval řadu náboženských aktivistů a lidí z politické opozice. Jeho osudovou klientkou byla Drahomíra Šinoglová, jejíž obhajoba byla důvodem pro jeho vyloučení z advokacie. Na jaře 1989 podepsal Několik vět. V den sametové revoluce ještě seděl ve vězení, ale o tři týdny později už byl místopředsedou federální vlády. Ve slovenské politice se pohyboval do konce století, byl mimo jiné i ministrem spravedlnosti, od roku 2002 je znovu advokátem. „Mezi mými kauzami byl třeba případ učitelky, kterou někdo udal, že chodí do kostela. To tehdy stačilo na výpověď. Stejně to bylo i u lékařů.“

Zahájení výstavy v Galerii 17. listopadu

Výstavu společně otevřeli veřejnosti přestřižením slavnostní pásky předseda České advokátní komory Vladimír Jirousek a předseda Slovenské advokátní komory Tomáš Borec. „Otevřená výstava dokazuje, že u každého advokáta se sešla řada unikátních exponátů, takže by bylo škoda je nepředstavit veřejnosti,“ dodal k výstavě Petr Toman.

V Galerii 17. listopadu v Kaňkově paláci na Národní třídě 16 můžete od 6. listopadu 2019 vidět například brýle a úřední průkazy generála Heliodora Píky, nejznámějšího klienta dok-

tora Váhaly, posmrtnou masku Jana Palacha, jehož matku zastupovala Dagmar Burešová ve věci cti jejího syna, osobní věci Milana Hulíka (na snímku vlevo dole „studuje“ svou vitrínu) advokátní sliby, originály dopisů vězněných statečných kolegů jejich rodinám, rozsudky smrti, advokátní spisy i cenový dobový tisk, ale také talár Otakara Motejla z doby, kdy byl soudcem (na snímku u taláru stojí jeho dcera Kateřina Kulíšková) a mnoho dalších vzácných předmětů.

**VÝSTAVA JE PŘÍSTUPNÁ ZDARMA
AŽ DO 31. LEDNA 2020 VE VŠEDNÍ DNY
OD 8 DO 17 HODIN A O VÍKENDECH OD 10 DO 17 HODIN.**

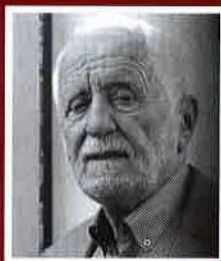
Obsáhlejší zprávy o celém projektu si mohou zájemci přečíst v Advokátním deníku, na webu ČAK v Aktualitách pak lze najít více než šestihodinový videozáznam celé konference i videozáznam večerní slavnosti a vernisáže.

**MNOHO DALŠÍHO VČETNĚ BOHATÉ FOTOGALERIE,
AUDIO- A VIDEONAHRÁVEK NALEZNETE TAKÉ
NA NOVĚ SPUŠTĚNÉM WEBU**
<https://www.advokatiprotitotalite.cz/>.

✿ JUDr. HANA RÝDLOVÁ, PhDr. IVANA CIHLÁŘOVÁ

✿ Foto ČTK a ANDREA KÁBELOVÁ

Advokát, který se na celý život upsal své lásce, advokacii JUDr. Jiří Machourek (*1944)

Vyrůstal v zemědělské katolické rodině v Brně. Po maturitě na gymnáziu vystudoval dvouletou knihovnickou školu a „kádrový profil“ si vylepšoval v dělnických profesích, aby měl šanci dostat se na práva. Po absolutoriu pražské právnické fakulty pracoval krátce jako podnikový právník. Pak už se „na doživotí“ upsal advokacii. Jeho praxe byla rozsáhlá, ale zásadní kauzy se týkaly od-

půrců režimu Petra Cibulky, Petra Pospíchala, Alberta Černého, Jaroslava Popelky, Ivana (Magora) Jirouse, Stanislava Devátého a dalších. Po listopadu 1989 byl necelý rok soudcem a také předsedou Krajského soudu v Brně, ale nakonec se vrátil tam, kam ho srdce táhlo – do advokacie, kde působí dodnes.

„Jako obhájce jsem se mohl s jednáním disidentů vnitřně ztotožnit, což u obhajoby obecné kriminality není možné.“

Advokát, který mohl být zedníkem, ale naštěstí nebyl JUDr. Milan Hulík, Ph.D. (*1946)

Narodil se v Kolíně, vyučil se zedníkem, vystudoval stavební průmyslovku a díky událostem roku 1968 se dostal na pražská práva. Po složení advokátních zkoušek se stal členem Městského sdružení advokátů v Praze. Už jako koncipient poskytoval právní pomoc disidentům a jako advokát pak obhájoval řadu z nich, hudebníky skupiny The Plastic People, Petra Uhla, Františka Stárka a mnohé další. Strach neměl, vzorem mu byl je-

ho otec, který prošel komunistickými kriminály. Po sametové revoluci přerušil činnost v advokacii a stal se ředitelem odboru inspekce BIS a později náměstkem generálního ředitele Vězeňské služby, jejíž název také vymyslel. Ač dosáhl hodnosti podplukovníka, vrátil se do advokacie, kde působí dodnes, a ještě stihl vystudovat historii.

„Disidentům jsem záviděl, že si můžou žít vlastním životem, že můžou říkat, co chtějí, a nemusí se jako ostatní přizpůsobovat režimu. Že se nebojí, že jsou svobodní!“